

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGINAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
Ihova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendőek.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM. A gyermek születésnapja. — Az osztályorsjáték sorsjegyei. — Vegyes. — Hirdetmény.

A gyermek születésnapja.

Október 1-én lejár az a nap, amelyen e lapnak első száma elhagyta a sajtót, ama lapnak, amely úgy a nagy-, mint a kis dohánytőzsérek érdekeit Magyarországon szolgáltni hivatva van.

Sajnos, hogy napjainkban szokásban van minden eshetőséget, sőt a közéletben a legkisebb dolgot megünnepelni. Mindenki, aki csak a legkisebb dolgot művelt, amely a nyilvános érdekekkel kapcsolatban áll, azt hiszi, hogy jogosítva van azt a pillanatot, amelyben kezdetét vette, megörökíteni. Ünnepejük bizonyos emléknappokat, anélkül, hogy megvolnánk nyugtatva, hogy sokszor jobb volna azokra vissza nem térni, sőt az emlékezetből kitörölni. Ellenben vannak pillanatok, hogy megtörténtek dolgok, amelyek az utókorra hatással vannak és a melyekről a jelen csak futólag tudomást vesz.

Hogy miként ketkezett a „Dohányárusok Közlönye“, azt olvasóit nem nagyon foglalkoztatja és reájuk nézve aligha nem közönyös. Ki is törődik ma, vajjon egy lapnak szerkesztője valóban becsületos, nagyon fontos és sok ember javának előmozdítására irányított lapot ad ki, vagy vajjon a szerkesztő azon rutinirt kereskedelmi emberek közé számítandó, akinek nincsen más feladata, csak a saját érdeke, amennyiben a lapkiadásban csak a saját előnyét látja. Mindenestre megengedjük, hogy ezen utóbbi körülményeknek is van jogosultsága; azonban ott, ahol szaklapokról van szó, oly szaklapokról, amelyek szakemberek által lesznek szerkesztve s kiadva, ezen esetben különös előnyökről szó nem lehet, hogyha a szaklap az akar lenni, aminek lennie kellene; ha azonban egy szaklap 42000 hivatásos emberrel összefügg, a kik egy hatalmas tényezőtől, t. i. az államtól függenek, akkor minden elfogulatlan minden körülmények között elfogja ismerni, hogy egy ilyen szaklapnak a kiadása semmi tekintetben kereskedelmi tekintet alá nem eshetik és hogy emellett nem más, csak a tekintélyes számú emberek helyzetének javítása foroghat szóban. Hol is kereshetne ily szaklapnak a kiadója az ő érdekét? A munkaadó az állam, amely a dohányelárusítási engedélyek kiadása által két célt követ, t. i. azt, hogy árult eladhatta és egyidejűleg a szűkölködő emberiségnek keresetet nyújtson. Vagy talán a munkás? A dohányárusok, akik közül egyesek alig öt százalékra tehetnek szert, akik azon jöve-

delemből, melyet nekik foglalkozásuk nyújt, alig képesek ekzsisztálni. Talán az ország dohánynagyárusai azok, akik közül 90 százaléka a dohány nagytőzsdét mellékeresetként üzik és ezen épen annyit nyernek, mint egy semmit, vagy a kisdohányárusok, akiknek 41000 száma alig képes napi egy koronát megkeresni és arra a következtetésre jöjjenek, hogy az érdeküket előmozdító szaklap kiadójának is hasznót hajtsanak? Nem, így nem gondolkodik egy ember sem és ha ezen hivatáson kívül is áll. Egy, a dohány nagy- és kisárusok szaklapja nem lehet kereskedelmi vállalat s nem is lesz az soha.

Midőn e szaklapnak első száma megjelent, első sorban a napi sajtó volt az, amely e fölött ítéletet mondott. Első pillanatban azt sem lehetett tudni, hogy az ily szaklap tulajdonképen mit akar, midőn itt az egyedáruságról van szó, amely az állam tulajdona, a mely tetszése szerint intézkedik. Azonban nem sokára a sajtó is belátta, hogy épen e téren egy szaklapra sokkal nagyobb szükség van, mint más egyéb téren. A dohányárusok közlönye közvetítőképp lépett elő a munkaadó s munkás között, ő lett a szöcsök közöttük, ő derített fel bizonyos hiányokat, a melyek időnként mutatkoztak s oly újításokat hozott javaslatba, a melyeket eddig figyelemre méltattak. Ha indiscretet akarának lenni, felsorolhatnánk eseteket, a melyekben a papirosra vetett, — jogot védelmező — sorok kitűnően beváltak, sőt módunkban állana bebizonyítani, hogy ezen lényegtelennek látszó szaklap oly dolgok létrehozásához segédkezet nyújtott, ami ép úgy a dohánygyedáruság, mint az árusoknak hasznára válik.

De ma nem arról akarunk beszélni! Sőt ellenkezőleg be akarjuk bizonyítani, hogy szakközlönyünk keletkezését annak a körülménynek köszönheti, hogy ama gyakorlatilag kipróbált, tevékenység által a mely az egész nagy vonalon az előnyökkel és hátrányokkal ismerős, erre sarkalva lett. — Politika, művészet és tudomány, filozofia, sőt a szakirodalomról lehet okosan, sőt hasznosan írni, azonban egy a dohánytőzséreket szolgáló szaklapot, a mely tulajdonképen a dohánygyedáruságra irányadó megszerkeszteni nem lehet, hogy ha hosszu évek során át maga át nem élte volna mindazt, a mit e téren át élni lehet. Ennek alapja a körülményekben fekszik, a melyek felmerülnek s ha nem lesznek megbeszélve, nem is orvosolhatók. Tagadhatatlan, hogy ez épúgy ipari, mint kereskedelmi vállalat,

a mely a dohánygyedáruságból folyik, s mely mindkét irányban érvényesítendő, más oldalról gyökeredzik ez a munkakézésben, a mely, ha a gyártást ki is vonjuk, kereskedelmi tekintetben egy bürokratikus alapon nyugszik. Hogy ha hozzá számítjuk azt a körülményt, hogy ezen téren a dohánytőzsdétől képesítés nem követelhető, s nem is lesz soha követelhető, akkor csak lehet magának fogalmat szerezni, hogy egy ötven millióra rugó kereskedelmi cikknél mily Chaos a folyamánya. Hogy ennek visszahatása van, magától értetődik. Mindkét oldalon differenciák keletkeznek, a melyek romboló hatással vannak s ha az állam ilyeneket észre nem vesz, vagy ezek a bevétel tekintetében szerepet nem játszanak ennek a hatását ama ezerek érzik meg legjobban, a kik tenyleg hivatásuknak élnek és a kik érdekében 1893. évi október 1-én ezen szaklap első száma a sajtót elhagyta és jelenleg mint ügyvéd — mert ezt büszkén mondhatjuk — áldásdusan működik. Vajjon igekeztünk kellő méltányolásban részesül-e, vajjon azon körök, a melyekbe ezen lapok valók, annak tudatában vannak, hogy mit művelünk s mit végzünk, ezt őszintén megmondva nem tudjuk. Több jel arra mutat, hogy a legilletékesebb helyen bennünket megértenek, s hogy ténykedésünkben azt a törekvest látják, javítani ott, a hol erre szükség van és a mi olvasóinknak, illetőleg az érdekelteknek oly positiót kivívni, a melyre joguk van.

Ezen olvasókör azonban arra tanít bennünket, hogy a szaklapot számukra hiába nem alapítottuk meg, mert meghallgatnának megértenek s támogatnak bennünket. És bár úgy a nagy-, mint kis dohánytőzsérek között vannak emberek bőven, a kik ezt a nézetünket nem vallják, épen ez teszi szükségessé küzdelmünket a rend és igazság érdekében. Ily elemek nem akaszthatják meg az események folyamát, már azon okból sem, mert nem is akarják. A mi indolenciájukat előidézi, az ama hit, hogy a dohánytőzsdének nincs jogosultsága mint önálló factor, mint hivatás létezni.

Ma, mint ezen szaklap születésnapján újra megfogadjuk, hogy minden erőnkkel oda fogunk hatni, az előirt program értelmében az ellenkezőt bebizonyítani s oda hatni, hogy a dohánytőzsérek, mint ilyenek hivatásos embereknek elismertesenek.

Az osztályorsjáték sorsjegyei.

Egy kicsiny, egészen jelentéktelen dolgot hoztak e napokban az újságok. Egy szám, melynek a szerencsekerékben kellett volna a m. kir. kizárólagos osztályorsjáték sorsjegyeinek húzása alkalmával lenni, a ház udvarán levő szemétdombon találtatott, a hol véletlenül meg lett találva s a húzás vezetőjének kézbesítve. Csodálatos, hogy e pillanattól fogva mi sem hallatszott felőle, sőt, a napi hírek is hallgattak, ez oly körülmény, mely bennünket aggodalomba ejt.

Miért hallgatnak az újságok? Miért hallgatott a m. kir. osztályorsjáték igazgatósága? Miért hallgatott a m. kir. pénzügyminiszterium s nem adott erről felvilágosítást, hogy ily jelenség miként történhetik meg?

És az egész úgy nagyon egyszerű, legalább nekünk úgy tűnik föl, hogy e fölül napirendre lehetne térni. De nem! Egy szám, a melynek a szerencsekerékben kellett volna lennie, nem volt benne, hanem a húzás alatt a szemétdombon hevert. Ki áll ezért jól, hogy csak egy szám volt? Ki szavatol azért, hogy épen ezen szám nem lett volna kihuzva, fő- vagy melléknyereménnyel? Ki mondhatja, hogy ezen szám, ha a szerencsekerékben lett volna és nem a szemétdombon, engem nem tett volna-e gazdag emberré? Micsoda húzás ez, a melynél a számok nem a szerencsekerékbe, hanem a szemétdombra lesznek dobva? És még egyetlen egy kérdés, hol van itt az állami ellenőrzés?

Az újságok hallgatnak ezen bizonyosan nem nagy horderejű eset fölött. Én istenem miért is csinálnak lármát oly ügyben, a mely szóra sem érdemes. Mert vajjon a szerencsekerékben több vagy kevesebb szám van, vajjon ez vagy amaz játszó ez által pénzt elveszti, utóvégre nem nagy dolog.

Nem régen egy kocsmában láttuk, a mint egy kutscheber egy játékos által félholtra lett elverve, mert a számokra szánt zacskóban egy szám hiányzott. Es itt csak datolákból álló főnyereményről volt szó és tiz krajczáros betétről. A m. kir. kizárólagos osztályorsjátékkal ez ugyan meg nem történhetik, mert sokkal magasabban áll a kutscheber fölött, sem hogy valakinek eszébe jutna a szerencsekerékben levő számokat megolvasni. Azonkívül ezen intézmény állami felügyelet alatt áll, tehát ilyennek nem szabad s nem lehet előfordulnia.

És a mint látjuk, lehetséges, hogy ilyes valami előfordul és ha a sajtó e fölött hallgat is, az államnak, a mely az ellenőrzést gyakorolja, nem szabad volna hallgatni, a mennyiben az államnak feltétlenül ezen eshetőségről tudomásának kell lennie.

Akárhogy történt s akárki itt a hibás, vajjon egy véletlen, büntetendő könnyelműség, vagy felületességnek ez a szüleménye, az államnak, mint ilyennek, kötelessége a befejezett vizsgálat után azonnal az ezekre menő állampolgárokat, akik pénzüket feláldozzák, felvilágosítani s megnyugtani; hogyha azt hiszik, hogy ezzel az osztályorsjáték intézményének jó szolgálatot tettek, hogy ha ily ügyet agyonhallgatnak, akkor nagyon tévednek. Ily dolgokat nem lehet agyonhallgatni és ha ez megkísértetik, épen az következik be, a mitől félték, t. i. az intézmény elveszi lassanként a hitelt, s teljes joggal.

De mit tartozik nekünk az osztályorsjáték! Hogy ha holnap megszűnik, nem fogunk utána sirni. Az államkincstár és a nép jólétéért kívántuk volna, hogy nálunk soha sem lett volna behozva. A mi bennünket készített vele foglalkozni, az az a körülmény, hogy az osztályorsjegyek a m. kir. dohánytözsdekben lesznek árusítva. Hatszáz lottó-gyűjtő az országban lett az osztályorsjáték behozatala által kenyér nélkül s jelenleg az osztályorsjegyek elárúsításával

figlalkoznak, a mely nekik csak csekély hasznot hoz. De teljesen eltekintve ettől, nagyon félünk, hogy egyesek ezen szegény emberek közül nagyon rosszul fognak járni, hogy ha ily szóban levő esetek ismétlődni fognak. A sorsjegyek, a mely az állam által garantirozva s ellenőrizve lesz, kell hogy egy bankjegynek az értékét reprezentálja. Még hozzá, hogy ha az egy állami üzletben lesz véve s azon alapszeméltől kiindul, hogy ennél sem tiszteletlenség, sem rendetlenségnek a sorshuzásnál előfordulni nem szabad.

Azonban ha oly eset köztudomású lesz, mint a mostani, mit gondol erről a játszó, szeretők elhallgatni. Azonban ezen ügygel kapcsolatban áll a törvénykezés. Mi sem tudjuk, vajjon létezik-e egy bíró, a ki a bepanaszolt sorsjegyelárusító el nem itélne a pénz visszafizetésére, hogyha beigazoltan ily esetek előfordulnának, mint az, melynél a szerencsekerékből egy szám hiányzik. A következtetések, melyek ebből levonhatók, kiszámíthatlanok, ha annak lehetőségére gondolunk, hogy oly sok és sok sorsjegyvadó az üzletben letett pénzt visszakövetelhetné. Vajjon a m. kir. pénzügyminiszteriumban minderről gondolkoztak-e? Nem tudjuk!

Feltűnőnek látszik azonban nekünk, hogy az újságokban nem lehetett olvasni, hogy szigorú vizsgálat lett elrendelve stb., a mi oly természetes volna, mint kétszer kettő négy. De annál rosszabb, hogy a vizsgálat eredménye nem lesz közzétéve. Miért nem történik ez? Minden sorsjegyvadónak van joga ezt követelni s nem is kértelődünk, hogy a szemétdombon talált számról legrövidebb idő alatt közlemény fog megjelenni, a mennyiben ez az osztályorsjáték érdekében volna, azaz, ha neki, a mit hiszünk is, ebben elhallgatni valója nincsen.

Vegyések.

Japáni szivarkakivétel. A japáni szivarka behozatal a két legutóbbi évben az 1899. évi január 1-én életbe lépett vámtarifa következtében nagyon emelkedett. Nevezetes részt vettek ebben Angolország és az Egyesült államok. Az angolországi bevétel tett a múlt évben 423.000 yent, az Egyesült államoké 1.203,283 yent, az 1897. évi 573,358, és az 1896. évi 377,757 yennel szemben. Nagyon furcsának tűnik fel, hogy a jelentékeny német szivarkaipar japáni piacon az angolok s amerikaiakkal konkurálni nem bír. A japáni statisztikában 1898. évi szivarkák értéke 40.000 yennel van kitüntetve, a melyek Németországból behozattak, az 1897. évi 10.000 és 1896. évi 9000 yennel szemben. Csak a folyó évben látszik, hogy a német ipar, daczára a felemelt vámnak, Japánban sikert aratott. A német kereskedelmi statisztika szerint 1899. év első felében 36.800 klg. német szivarka lett Japánba behozva, míg a múlt egész évben csak 23.800 klg-ra rugott. Ezen mennyiség nagyobb részt alkalmasint a mi legnagyobb szivarka gyáraink egyikéből került ki.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak f. évi menetrendje.

A magyar kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi október 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényes nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb eltéréseket és változásokat tartalmazza:

A budapest—brucki vonalon.

A Bécsből Bruckon át d. u. 1 óra 45 perckor Budapest k. p.-udvarra eszaki gyorsvonat Tata-Tóváros állomáson utasok leszállása cél-

jából feltételeesen megállítatik. Budaörs megállóhelyen az összes vonatok megállásra megszüntetetik.

A budapest—esztergomi és buda—császárfürdő-kitérő—ó-budai vonalokon.

A vasár- és ünnepnapokon Pilis-Csabáról Budapest ny. p.-udvarra és Budáról Buda—császárfürdő kitérőre közlekedő esti helyivonat forgalmon kívül helyeztetik; Pilis-Csaba tábor megállóhelyen pedig a vonatok megállása november hó 28-tól kezdve megszüntetetik.

A tokod—annavölgy—sárisápi vonalon.

A Tokodról Annavölgy—Sárisápra közlekedő délutáni vegyesvonat az Esztergomból Almás-Füzitőre d. u. 4 óra 40 perckor induló vonathoz csatlakozást nyer.

A kis-cell—boba—csáktornyai, ukk—tapolczai, türje—balaton-szt.-györgyi és kislalud—szt.-iván—zala-szt.-iváni vonalokon.

A nyári menetrend tartamára Kis-Czell és Zala-Egerszeg között mindkét irányban bevezetett s Kis-Czellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat bezárólag folyó évi október 31-éig marad forgalomban.

E vonatok megszüntetése napjától kezdve az ukk—tapolczai és türje—balaton-szt.-györgyi vonalokon a vonatok ismét a múlt évi téli menetrendnek megfelelően fognak közlekedni.

A budapest—marcheggi vonalon.

A nyári menetrend tartamára május, illetve június 1-étől Budapest és Érsekujvár, Budapest és Nagy-Maros, Budapest és Palota-Ujpest, valamint Pozsony és Marchegg között forgalomba helyezett naponkénti, illetve vasár- és ünnepnap helyivonatok ismét megszüntetnek.

Megjegyeztetik azonban, hogy a jelenleg Párkány-Nánáról Budapestre este 6 órakor induló helyi személyvonat Nagy-Maros és Budapest között a téli menetrend tartama alatt is forgalomba fog maradni; a Budapestről jelenleg este 6 óra 30 perckor Nagy-Marosra induló személyvonat pedig a nagy-maros—párkány-nánai vonalrészre is kiterjesztetik.

Forgalomban maradt továbbá a jelenleg Budapestről éjjel 10 óra 45 perckor Vácra és onnan reggel Budapestre közlekedő helyi személyvonat is, azon módosítással azonban, hogy az utóbbi vonat Vácra már reggel 5 óra 20 perckor fog indulni.

A Budapest ny. p.-udvarról d. u. 1 óra 45 perckor Bécsbe induló gyorsvonat Vácra ismét 1 percznyi rendes tartózkodást nyert és ezen vonat egy Vácra, valamint Nagy-Maroson és Párkány-Nánán leszállás céljából is igénybe vehető.

A Budapest és Galantha között, mindkét irányban személyzállítással közlekedő éjjeli gyors tehervonat Palota-Ujpesten a föl- és leszállásra használható.

A budapest—hatvan—ruttkai vonalon.

A Budapest k. p.-udvarra jelenleg csak Gődöllő-ről közlekedő délutáni helyi személyvonat ismét Hatvanból kiindulól fog közlekedni, ellenben a jelenleg Budapest k. p.-udvarról délután Gődöllőre induló helyi személyvonat forgalmon kívül helyeztetik.

A Hatvanból reggel 6 óra 52 perckor induló helyi személyvonat október 31-éig bezárólag hagyatik forgalomban, ellenben e vonathoz csatlakozólag Pásztó és Hatvan között közlekedő tehervonathal a személyzállítás már október hó 1-étől megszüntetetik.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Das Geburtstagskind. — Vermischtes. — Briefkasten der Redaktion. — Annoncen.

Das Geburtstagskind.

Am 1. Oktober jährt sich der Tag, an welchem die erste Nummer dieser, den Interessen und der Wohlfahrt sowohl der Gross-, wie auch der Kleintrafikanten Ungarns gewidmeten Blätter die Presse verlassen hat.

Man ist es in unseren Tagen leider gewöhnt, aus jedem Ereignis, und gelte es auch der geringfügigsten Sache, einen Gedenktag zu schmieden. Jeder, der irgend eine That vollbracht hat, welche nur irgendwie mit den öffentlichen Interessen verflochten ist, vermeint berechtigt zu sein den Moment festzuhalten, in welchem dieselbe ihren Anfang genommen. Man feiert Gedenktage, ohne dessen bewusst zu sein, dass es häufig besser wäre denselben nicht zu gedenken, denselben vielmehr aus der Erinnerung auszulöschen. Dagegen gibt es häufig solche Momente, in welchen wirklich ein Geschehnis fällt, das späteren Geschlechtern zu Gute kommt, und wovon die Gegenwart nur ganz oberflächlich Notiz nimmt.

Auf welche Weise die Idee zur Herausgabe des »Dohányárosok Közlönye« entstanden ist, liess jeden Leser wahrscheinlich ganz gleichgiltig. Wer kümmert sich auch heutzutage darum, ob der Herausgeber eines Journals eine wahrhaft ehrliche, höchst wichtige und dem Wohle einer ansehnlichen Zahl Menschen gewidmete Zeitschrift editirt, oder, ob er zu der Zahl jener routinirten Geschäftsleute zählt, die da nichts anderes im Auge haben, als ihren eigenen Vortheil, indem sie in der Edition ihren Vortheil erblicken. Ohne Weiteres geben wir zu, dass auch dieser letztere Umstand eine Art Berechtigung für sich hat, allein, wo von Fachblättern die Rede ist, von Fachblättern, welche von Fachleuten redigirt und herausgegeben werden, da kann in dem Falle nicht sonderlich von materiellen Vortheilen die Rede sein, wenn die Fachzeitschrift auch das ist, was sie sein soll; wenn aber ein Fachblatt eine Anhängerschaft von 42000 Berufsträgern vor sich hat, die sammt und sonders von einem einzigen nöthigen Faktor, nämlich dem Staate abhängen, dann wird jeder Unbefangene ohne Weiteres zugeben, dass bei der Herausgabe eines solchen Fachblattes nicht im geringsten das geschäftliche Moment massgebend sein konnte und dass dabei nichts anderes als die Verbesserung der Lage dieser immerhin ansehnlichen Zahl Menschen angestrebt wurde. Wo hätte auch der Herausgeber eines solchen Blattes seinen Vortheil suchen sollen? Der Arbeitgeber ist der Staat, er, der durch Verleihung der Trafik-Lizenzen quasi zwei Zwecke verfolgt, nämlich denjenigen seine Waaren zu verschleissen und gleichzeitig den, der bedürftigen Bevölkerung einen Erwerb zu sichern; oder etwa der Arbeitnehmer? Er, der Verschleisser, aus dessen Reihen sich kaum fünf Prozent rekrutiren, die auch nur halbwegs von dem Erträg-

nisse, welche ihnen der Beruf abwirft, zu existiren vermögen. Sind es die Grosstrafikanten des Landes, von denen 90 Prozent die Grosstrafik nur als Nebensache betreiben und daher an ihrem Geschäft so gut wie nichts verdienen, oder sind es die Kleintrafikanten, von welchen über 41000 kaum ein tägliches Geschäftsertragniss von über einer Krone erbringen, die zu dem Schlusse berechtigen, dass die Herausgabe einer ihren Interessen gewidmeten Fachzeitschrift auch dem Editor Nutzen verheisst? Nein, so naiv wird kein denkender Mensch urtheilen und stände er auch ausserhalb des Bereiches dieses Berufes. Ein Fachblatt für Gross- und Kleintrafikanten kann kein geschäftliches Unternehmen sein und wird es auch niemals sein!

Als die erste Nummer dieses Fachblattes erschien, da war es die Tagespresse, welche zuerst darüber ihr Urtheil abgab. Man wusste im ersten Moment nicht, was eigentlich ein solches Fachblatt wolle, zumal hier von einem Monopole die Rede ist, welches dem Staate gehört, der natürlich nach eigenem Gutdünken schaltet und waltet. Allein, bald sah es auch die Presse ein, dass gerade auf diesem Gebiete ein Fachblatt dringender von Nöthen sei als auf welchem Gebiete immer. Der »Dohányárosok Közlönye« trat als Vermittler auf zwischen Brotgeber und Brotnehmer, er wurde das Sprachrohr zwischen diesen und Jenen, er deckte unahnungsvoll Mängel auf, die sich allenthalben zeigten und brachte solche Neuerungen in Vorschlag, die man bisher gar nicht beachtet hatte. Wollten wir indiskret sein, könnten wir Fälle aufzählen, in welchen diese papiernen Vertheidiger des Rechtes sich vortrefflich bewährt hatten, wie wir auch in der Lage wären nachzuweisen, dass dieses unscheinbare Fachblatt zumindest mitgeholfen hat so Manches zu schaffen, was sowohl dem Tabak-Monopole als den Verschleissern zu Gute kommt.

Doch davon soll ja heute nicht die Rede sein! Vielmehr wollen wir dargethan haben, dass dieses unser Fachblatt sein Entstehen einzig und allein dem Umstande zuzuschreiben ist, wonach eine, durch viele Jahre praktisch erprobte Thätigkeit auf diesem Gebiete, welche das ganze grosse Gebiet mit all seinen Vorzügen und Schwächen kennt, den Ansporn hiezu gegeben. Man kann über Politik, Kunst und Wissenschaft, über Philosophie und sogar über Fachliteratur sehr vernünftig und der Sache zweckdienlich schreiben, aber man kann kein Fachblatt für Tabak-Verschleisser, das eigentlich richtschnurgebend für das Tabak-Monopol sein soll, redigiren, wenn man nicht durch eine lange Reihe von Jahren selber all das miterlebt hat, was auf diesem so seltsamen Gebiete erlebt wird. Der Grund hierin liegt in den eigenthümlichen Verhältnissen, die nun einmal vorhanden und wenn sie nicht besprochen

werden, auch nicht zu saniren sind. Unleugbar ist das industrielle wie geschäftliche Unternehmen, welches Tabak-Monopol heisst, etwas, was nach beiden Richtungen hin betrieben werden muss; anderseits liegt nun einmal das Werk in Händen, welche, wenn auch die Fabrikation davon ausgenommen werden muss, gleichwohl in Handelsbeziehung auf dem bureaukratischen Standpunkte steht. Rechnet man noch hinzu jenen Umstand, wonach auf diesem Gebiete von dem Verschleisser ein Befähigungsnachweis natürlich nicht gefordert werden kann und auch niemals wird, dann lässt es sich leicht ermassen, welches Chaos es in Gefolge hat bei einem Handelsartikel von 50 Millionen Gulden. Dass dabei die Rückwirkung nicht ausbleibt, versteht sich von selbst. Auf beiden Seiten entstehen Differenzen, die ihre verhängnissvolle Wirkung nur zu sehr ausüben und wenn der Staat als solcher dieselben nicht bemerkt, oder dieselben in Hinsicht der Einnahme keine Rolle spielen, so empfinden die Nachtheile jene Tausende von Menschen umso mehr, welche in Wirklichkeit ihrem Berufe obliegen und für denen am 1. Oktober 1893 auch das erste dieser Blätter die Presse verlassend, nunmehr als Anwalt, wie wir mit gerechtem Stolze sagen können, segensreich wirkt. Ob unser Bestreben die gerechte Würdigung gefunden, ob man in den Kreisen, wo diese Blätter eigentlich hingehören, sich dessen bewusst ist, was wir anstreben, was wir vollführen, das, wir sagen es offen und ehrlich, wissen wir nicht. Viele Anzeichen sprechen dafür, dass wir an massgebendster Stelle verstanden werden und dass man in unserem Wirken das Bestreben erblickt, überall zu verbessern, wo es Noth thut und unserem Leserkreise, beziehungsweise den Interessenten jene Position zu erringen, die zu beanspruchen dieselben ein Recht haben. Dieser Leserkreis selber aber belehrt uns darüber, dass nicht vergebens für ihn ein Fachblatt geschaffen, dass wir gehört, verstanden und unterstützt werden. Birgt auch sowohl der Gross-, wie auch der Kleintrafikantenstand noch immer eine Menge Leute unter sich, welche sich zu dieser Ansicht nicht bekennen, so vermehrt dies nur unseren Kampf um Ordnung und Recht. Aufhalten werden derlei Elemente den Gang der Ereignisse nicht, schon aus dem Grunde nicht, weil sie es gar nicht wollen. Was ihre Indolenz hervorruft, das ist der Glaube, dass der Tabakverschleiss nicht die Berechtigung hat als ein selbstständiger Faktor, als ein Beruf betrachtet zu werden. Heute, als am Wiegenfeste dieser dem Trafikantenstande gewidmeten Fachzeitschrift, wollen wir es neuerdings geloben, dass wir mit allen Kräften dahin streben werden, dem uns vorgeschriebenen Programm gemäss das Gegentheil zu beweisen und mit beizutragen, dass ein Beruf, wie es derjenige der Verschleisser ist, auch allenthalben als solcher anerkannt werde.

Verschiedenes.

Japanischer Zigarrettenexport. Die Zigarretten-einfuhr Japans hat sich in den letzten zwei Jahren, theilweise wohl wegen des neuen Zolltarifs, dessen Inkrafttreten zum 1. Januar 1899 im voraus bekannt war, sehr bedeutend vermehrt. Vorzugsweise betheiligt waren an dieser Zunahme England und die Vereinigten Staaten. Die Einfuhr aus England hatte im letzten Jahre einen Werth von 423.000 Yen, dis aus den Vereinigten Staaten sogar einen solchen von 1.203.283 Yen, gegen 573.338 in 1897 und 377.757 in 1896. Eigenthümlich muss es erscheinen, dass die bedeutende deutsche Zigarrettenindustrie mit der Englands und Amerikas scheinbar auf dem japanischen Markte nicht konkurriren kann.

Briefkasten der Redaktion.

K. E. Budapest. In den ungarischen Theil der vorliegenden Nummer finden Sie den Vorfall besprochen, welcher sich jüngst bei den Klassen-Lotterie-Losen ereignet hat. Das konsequente Todtschweigen dieser Angelegenheit bestätigt

natürlich nur noch mehr die Wahrheit dessen, dass thatsächlich eine Nummer, die im Glücksrade hätte liegen sollen, auf den Kehrrecht-Haufen sich befand. Wir begreifen allerdings das Interesse der Klassen-Lotterie-Direktion, mit welchem diese bestrebt ist den Verhalt zu verschweigen, allein was wir nicht begreifen können ist die traurige Thatsache, dass kein einziger der hiezu berufenen Faktoren bereit ist, den Fall aufzuklären. Ganz besonders aber nimmt es Wunder, dass die Presse, unter der sich doch immerhin ein sehr ansehnlicher Theil befindet, der niemals schweigt, diesmal eine Ausnahme macht. Warum? Wozu? Die Zeitungen, so denken wir, hätten doch die Verpflichtung, wenn schon einmal eine derartige Unregelmässigkeit oder sei es Schlamperie eintritt, dem Publikum hierüber wahrheitsgetreu Mittheilung zu machen. Wir denken, dass man der k. u. priv. Klassen-Lotterie einen schlechten Dienst erweist, wenn man die Angelegenheit vertuscht, denn schliesslich ist es unseres Erachtens noch weit schlimmer, wenn diese „Aufklärungen“ aus der Fremde kommen, was sehr leicht möglich ist.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltal.

Mörathon

ist eine Mischung imprägnirter aromatischer Kräuter für Pfeifen- und Zigarrentabak.

Öfter als einmaliger Versuch nicht möglich, um jedem Raucher unentbehrlich zu sein.

Rauchern überhaupt ärztlich empfohlen

Auf 6 Theile Pfeifentabak od. 4 Theile Zigarrentabak ist ein Theil Mörathon zu nehmen; Tabak, damit gemischt, verliert den brennenden, heissenden Geschmack.

Höchst schädliche Wirkungen des Nikotins auf den Magen werden dadurch paralytirt.

Original-Pack, à Packet 30 kr. Probe-pack, 10 kr. Separater Schnitt und Packung für Pfeifen- u. Zigarrentabak.

Nur echt mit Kinderkopf als Schutzmarke.

Probensendung -

10 Packet franko jeder Stadt per Nachnahme von fl. 1,26.

Für Wiederverkäufer sehr einträglich.

Aleinigter Erzeuger:

TEODOR MÖRATH, Droguerie, Graz.

Haupt-Depot für Ungarn und Nebenländer:

JOHANN DVORZSÁK

Budapest, VI., Gyár-utca 43.

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,

Magyar korona-svédgyufa,

Magyar honvéd-szobor-gyufa,

Krokodil-gyufa és

Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvők.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergbe** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. k. szabadalmazott gyufanemű gyára

DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische

ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,

weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.